

Anna Krkošová, 20 rokov

ŽIVOT, GRAMOFÓN A BLUDISKO

Budík položený na nočnom stolíku len pár metrov od mojej hlavy rytmicky vyťukával posledné sekundy do dovŕšenia šiestej hodiny. Slnčné lúče presakovali cez medzery v žalúziách a na stene vytvárali pásikavý gobelín. Chvíľu som nasávala teplo ranného slnka a počúvala budiacu sa ulicu. Každých pár sekúnd prešlo pod oknom auto, zvuky motorov sa miešali so zvukmi krokov svižne našľapujúcich na autobusovú zastávku a začínajúci hurhaj miernilo čvrikanie vtákov. Povedala by som, že dnešný deň sa nezačína prinajmenšom výnimočne a môžem predpokladať, že sa bude na základe všetkých okolností vyvíjať v môj prospech. Napriek tomu som mala pocit, že nie všetko beží podľa zabehnutého poriadku každodennosti. Niečo vo mne vyvolávalo pocit nesúlady, úzkosti a strachu. Možno preto som sa dnes zobudila bez naliehajúcej pomoci budíka, čo bežne nezvyknem. Aura nepokoja sa vznášala všade naokolo, hustá ako ranná hmla, brániaca mi v spánku a narúšajúca akýkoľvek pokus o bezstarostný nýchod.

Pozornosť mi odviezol budík, teraz už hlučný a netrpezlivý. Vstala som skôr o celú polhodinu. Ľavou rukou som sa za ním natiahla a vypla ho, pravou som si medzitým pretierala oči. V ten moment som zistila, čo nie je v poriadku. Chýbal mi ukazovák. Namiesto prsta som pohľadom vpíjala čiernu dieru, alebo skôr ona mňa a nepokoj prerástol v paniku. Striaslo ma. Mravčenie v rukách som cítila už pár dní, ale neprikladala som mu veľkú dôležitosť. Je možné, že mám nejakú vzácnu chorobu, ktorá by nebola prerástla do týchto rozmerov, keby som mravčenie riešila? Alebo mi niečo ušlo a náhla strata končatín je v pubertálnom veku normálna? Učitelia často hovoria, že mám problém so sústredením sa, možno som to skrátka prepočula a je to úplne normálne. Je to v celku zapeklité. Nie sporadicky počúvam od okolia o svojich problémoch, ktorých si je paradoxne vedomý každý okrem mňa, no akonáhle prevezmem štafetu a nepríjemnosť odhalím aj sama, každý sa rozhodne preladiť na stanicu optimizmu. Ako je to v tomto prípade? Poobzerala som sa dôkladne okolo seba, no nikde ani stopa po krvi. Ukazovák som našla medzi perinami a vankúšom. Vzala som ho opatrne do ruky a presunula sa do kuchyne, z ktorej už rozvoniavala káva spolu s pražiacou sa omeletou. Za stolom sedel otec a usrkával si z pariaceho sa hrnčeka.

„Oci?“ oslovila som ho. „Hmm?“ ozval sa, hoci nezdvihol pohľad od čerstvého vydania novín. „Odpadol mi prst, ukazovák,“ spresnila som a zároveň demonštrovala zdvihnutím dlane s nápadnou medzerou, „a mám z toho obavy. Necítim sa dobre. Mohla by som dnes ostať doma? Alebo by som možno mala za niekým zájsť.“ Tentokrát som jeho pozornosť zaujala, no len natoľko, aby mi venoval krátky pohľad prezrádzajúci otrávenú zaneprázdnenosť. „Keď som bol ja v tvojom veku, prsty nám odpadávali každú chvíľu, dokonca ruky a niekedy aj nohy. Môjmu kamarátovi sa raz oddelila hlava od zvyšku tela a niekoľko mesiacov ju nosil so sebou v školskej taške. Mali sme poriadne aktovky, ako sa na žiaka patrí, a nie tieto vaše kabelky, len si tým ničíte chrbát a čo z toho...Doparoma!“ obliel sa dúškom kávy a v ďalšej chvíli som ho počula v spálni ako sa hekticky prehrabáva medzi úhľadne zavesenými košľami, všetkými snehobielymi, a hľadá tú pravú.

Naliala som si do pohára čaj a sadla si za stôl, na ktorom už bola položená krabica s cereáliami, mojimi obľúbenými, spolu s mliekom. Do misky som si pripravila bohatú porciu a lyžicou vložila do úst prvé sústo. Možno nič nie je až také zlé, ako sa zdá. Dobré raňajky dokážu dodať nie len energiu do začiatku dňa, ale aj štipku pokoja a nutného optimizmu, ktorý vie nadobudnutú energiu zamerať správnym smerom. „Nemala by si jesť toľko cukru, nebude to dlho trvať a začneš rásť rýchlejšie do šírky než do dĺžky. Kúpila som včera kopolu ovocia, daj si radšej to a pokojne si vezmi aj do školy.“ vrátila sa do miestnosti mama, ktorá očividne nezdieľala moju idylku a napriek tomu, že cereálie mi sama prichystala, si nenechala ujsť medzi prsty príležitosť predať mi svoje cenné rady o ešte

cennejšom zovňajšku. „Mami, odpadol mi prst,“ prešla som tentokrát rovno na vec. „Zlatko, to máš z toho čo ješ, stále ti to hovorím. A ešte sa aj hrbíš. Poobede ťa odveziem k doktorke, ale možno sa zdržím v práci, dnes máme nejakú poradú. Zase som ti zabudla kúpiť tie perá čo si chcela, tak si požičaj od brata ak nutne potrebuješ,“ povedala a zároveň panvicou vyhodila omeletu do vzduchu, ktorá sa s ladným dopadnutím začala opekať z druhej strany. „Dobre, tak teda poobede, ahoy mami!“ rozlúčila som sa s núteným úsmevom. Asi mi nič nie je, zase preháňam.

Každé jedno ráno, síce rovnaké ako to predošlé, pre mňa poslednú dobu predstavovalo jedinečnú skúsenosť. Sledovať otca, večne zachmúreného a sústredeného. Mamu, rozlietanú a chaotickú. Spolu, v jednom dome, v jednej miestnosti, v jednom revíre rodinného šťastia. A predsa každý sám, hlboko disociovaný, žijúci v celkom inom časopriestore. Nikdy nenamaľovaný dokonalý obraz Edwarda Hoppera. Alica si jasne uvedomovala, že aj táto ilúzia pohody sa onedlho rozpadne ako dom z karát. Horiacich. Alici a bratovi, Lukášovi, to rodičia povedali veľmi citlivo a náležite ozbrojení argumentmi a prísľubmi krajších zajtrajškov očakávali búrlivé emócie hodné vrtochov aristokrata. Tie však neprišli (Žeby tie deti boli naozaj vnímavejšie ako sme si mysleli?). Jediné, čo obom deťom chodilo po rozume, bola otázka stará ako svet – Prečo? Prečo teraz? Aká zázračná príhoda predstavovala pre rodičov odrazový mostík na začatie nového života po toľkých rokoch strávených v komforte monotónnosti? To sa však nedozvedeli.

Alica sa už s pomocou magazínov a filmov orientovala v terminológii vzťahovej problematiky a vedela, že dôvodom je nezriedka tretia osoba. Manžela postihne náhla diagnóza krízy stredného veku, milenka túži po vzrušení a obdive staršieho muža, manželka o ničom nevie. Milenka ho chce pre seba. Manželka naberá podozrenie. Je na rázcestí. Kam sa vydá? Do mládežníckeho sveta plného neznámych inovácií morálnych hodnôt, alebo pokoja rodinného krbu, kde vždy zaujme právoplatné miesto hlavy rodiny? Alicu striaslo. Nechcela by som byť žena, ku ktorej sa vždy vrátiš po spáchaní akejkoľvek výstrednosti. Ktorá ťa trpezlivo čaká, privinie, odpustí. A na ďalší deň znova. Je nikto, len tieň, ktorý vyhľadávaš, keď si príliš oslepený žiarou mladej a rozkvitnutej tváre milenky. Jej sviežou vôňou prebívajúcou všetky ostatné, červenými perami, ktoré si pravidelne upravuje v cestovnom zrkadielku a smejúcimi sa očami, ktoré ešte nestihli pohasnúť. Tvoja vládkyňa podsvetia. Temperamentná, dekadentná, krásna. Kto by sa na chvíľu neponoril do pokojných rúk pokojnej manželky, s očami prázdnyimi a vôňou raziacou domovom a saponátom. A kto by sa nevrátil k Persefone. Čo je romantickjšie ako keď kvôli nej obetuješ jasný smer svojho života, usporiadanosť, poriadok, rodinu, česť, povest'... Cez deň si užívaš život slobodnej mladej študentky, večer sa meníš na dokonalé tajomstvo. Ani trochu nudné. Je toto príbeh mojich rodičov? Je každý taký nahraditeľný?

Po ceste som sa ešte stavila do bratovej izby. „Ahoj Lukáš, nemáš prosím nejaké pero navyše? To gumovacie,“ opýtala som sa. „No hej, zober si. Tretia zásuvka zhora... Vyzeráš nejakو čudne,“ podozrievalo sa na mňa uprel pohľadom. „Nemám ukazovák,“ oznámila som už nevzrušene ale celkom rozvážne a nadvihla dlaň pred jeho tvár. Urobil to isté a zrazu sme sa dotýkali dlaňami, prázdnyimi a zohavenými. Nikdy som si nevšimla, že by Lukášovi čokoľvek chýbalo, predstavoval pre mňa dokonalý archetyp staršieho brata, ku ktorému som vzhliadala a ktorý vzbudzoval uznanie v každom a všetkom. Teraz však na mňa civela dlaň, na ktorej sa hompálali 3 prišité prsty- ukazovák, palec a prostredník. Na druhú stranu, aj keď sa to ťažko priznáva, ma spolupatričnosť v mojom probléme potešila. Asi nejaká dedičná vada. „Neboj sa, ono sa to časom zlepší. Skús sa sústrediť na iné veci, pekné veci a nepodľahni tomu, aj keď to často zvädza. Ja sa sústredím na školu a povinnosti, a potom na to ani nemyslím,“ snažil sa ma utešiť. „Otec vravel, že jemu a jeho kamarátom odpadávali končatiny a hlava bežne, ale nikto z nich to neriešil,“ namietla som. „Neodpadla hlava náhodou jemu? Aj keď by si to zrejme ani nevšimol, kým by sme pred ňou držali noviny,“ zasmial sa, „mala by si už ísť, lebo zase nestihneš autobus a niečo mi hovorí, že by extra zastávka dnes mamu veľmi nepotešila.“

Rozlúčili sme sa a vybehla som z domu. Predtým som ešte narýchlo hodila do tašky spolu s perom aj ihlu a niť. Počas jazdy autobusom som si prst prišila naspäť a spokojne si prácu obzerala. Teraz už so svojimi hlúposťami nemusím nikoho obťažovať. Kiežby som bola taká samostatná ako Lukáš, zodpovedná a schopná vyriešiť svoje problémy bez obťažovania okolia. Som si istá, že nikomu nič nepovedal a to môj obdiv ešte zintenzívnilo. Už nie som malé dieťa, musím sa vzchopiť. Nebudem mame pridávať prácu s vozením za doktormi, zájdem ku školskej sestričke. Áno, presne to urobím. O pár minút som za sebou nechala autobus aj doznievajúce obavy a s novonadobudnutou motiváciou som vkročila do chaosu pobežujúcich žiakov a svojich myšlienok, v oboch sa stratila.

Krátko po štrnástej hodine triedna vyslovila ešte zopár finálnych pokynov a žviálnych fráz, čím oficiálne zaklincovala vyučovanie a vypustila von nedočkavé stádo. Prvýkrát som nezamierila priamo na zastávku spolu so skupinkou smejúcich sa spolužiačok, ale sama odkráčala do skromnej školskej ošetrovne. Zaklopala som a na nevrlo znejúci pokyn vstúpila. Hneď som pochopila, čo stálo za rozrušením v sestričkinom hlase. Na stoličke a ležadle sedeli traja chlapci s rozbitými kolenami, uplakaní a pištiaci pri pohľade na dezinfekciu, ktorú sa im chystala naniesť. „Telocvikári raz nevedia dať pozor na svojich žiakov, hodia medzi nich loptu a myslia si že vybavené,“ vzdychla si. Chápavo som kývla hlavou. „Prepáčte, ale mám malý problém. Odpadol mi dnes v noci ukazovák a podarilo sa mi ho síce prišit' späť, ale myslím si, že by sa mal na to niekto pozrieť.“ „Dievčatko pozriem sa ti na to, ale ak je to, ako hovoríš, malý problém a dokážeš ešte vydržať, tak počkaj prosím na chodbe alebo príď zajtra. Musím najprv vybaviť týchto troch a odovzdať ich besnejúcim rodičom,“ náhlivo vysvetľovala, kým sa snažila spacificovať kvíliaceho pacienta. Prikývla som a sadla si na lavičku pred ošetrovňu. Chvíľu som len tak sedela a vykopávala nohy do vzduchu, no napokon som vstala a pobrala sa domov. Musím sa aj tak učiť na test. Ak nezačnem s predstihom, nestihnem si prečítať kapitoly navyše. A keď tá žiačka, ktorá vždy číta kapitoly navyše, ich zrazu vynechá, prestane to vyzerať dobre. Aj keď zvyčajnú energiu nachádzam ťažko a čerpám len z rokov disciplíny. Rovnako sa môžem o svoje problémy postarať aj sama. A možno ani nemám problémy, len si namýšľam veci a potom sa otravne sťažujem. Vzdychla som si. Budem myslieť na iné veci, pekné veci.

Večera prebehla ako každá iná a veľmi podobne ako raňajky. Fyzicky spoločne, duchom každý vo svojej vlastnej mentálnej reprezentácii kuchyne. Otec sem tam niečo zamrmlal o burze, mama o práci, ja s Lukášom sme na seba hádzali sprisahanecké pohľady. Sem tam padla aj otázka. Áno mami, dostala som jednotku, áno oci, esej sa páčila. Obed bol dobrý, desiatu som zjedla. Lukášove odpovede sa nelíšili. Museli sme znieť ako dve zaseknuté gramofónové dosky. Naši pôsobili spokojne. Musím povedať, že ich hudobný vkus je celkom zvláštny. Ešte dodal, že zabehol nový školský rekord, čím si od rodičov vyslúžil uznanlivé pokývanie hlavou.

Zobudila som sa opäť bez pomoci budíka, pretrela si oči, s pokožkou zahriatou od ranného slnka som upierala zrak na pásikavý gobelín na stene a obdivovala prvý umelecký opus dňa. Niečo však dokonalej harmónii chýbalo, opäť. Hneď som zistila, o čo ide. Necítila som vôňu kávy ani praženice. Žeby všetci zaspali? Vedela som si predstaviť, aké komplikácie by tým mohli všetkým hroziť a tak som vybehla von z izby, rovno do spálne. Ktorá bola prázdna. V zrkadle oproti som zistila, že prázdny je aj priestor na mojej tvári, kde som ešte včera líhajúc do postele mala nos. Dotýkala som sa zbytkov pokožky roztrášenými prstami, akoby som sa chcela presvedčiť o tom, že môj nos nezmezol, len sa hádam zneviditeľnil. Pohľad mi padol na prišitý prst a vedela som, čo bude nasledovať. V ďalšej chvíli som už pred zrkadlom ohmatávala skutočný, trojrozmerný nos. Chvíľu som si želala, aby komická karikatúra môjho ja prevzala pôvodnú podobu a problémy sebecky venovala svojmu odrazu, no tento príbeh nemal dobrý koniec. Vedela som, že aj pokiaľ oklamem okolie, seba nikdy.

Stehy ani nie je vidno, som na seba pyšná. Jediná škoda, že ihla a niť nenahradia fyziologicky funkčný nos. Stále nič necítim. Raňajky chutili trochu zvláštno, ako keď má človek nádchu a zrazu je každé jedlo mdlé. Toto ráno som už teda z cereálií taký pôžitok nemala, ale aspoň som cítila ich

sladký podtón. Podobne by som opísala aj celý dnešný deň. Áno mami, vezmem si ovocie. Nie, v pohode, príď z práce kedy môžeš. Ahoj oci. A vydala som sa, ako každé ráno, na zastávku. Po škole som sa ponáhľala na krúžok, živiť svoj tajný detský sen o neviazanom živote hudobného bohéma, inými slovami hra na gitare. Príšitý ukazovák nehodlal spolupracovať, vylúdila som akurát zopár žalostných paródii, ktoré učiteľ počúval s miernym šklbaním v oku. Naše úlohy sa vymenili a vzápätí som otrávene počúvala ja o tom, ako je talent bez práce len ohňostroj, ktorý na chvíľu oslepí ale nič po ňom nezostane a podobné truizmy.

Hneď ako som vkročila do svojej izby, tresla som dverami a gitaru hodila do kúta. Nemá to význam. Hádam je to znamenie, že by som sa mala začať venovať serióznym veciam. Nestrávim svoj život na krídlach slobody a svetle reflektorov, ale s poriadnou kariérou vzbudzujúcou rešpekt, celkom ako...moji rodičia?

Dnes sme večerali s rodinou, starými rodičmi, tetami a strýkami. Lukáš slávil meniny. Aj keď ťažko povedať či dobrovoľne. Bez ohľadu na to sme obaja museli pomáhať s rozsiahlymi prípravami, aby sme si vhodne uctili hostí, ktorí by koniec koncov asi radšej získali zámienuku na šŕavnaté rozhovory pri spätnom analyzovaní spoločenskej akcie.

Áno, v škole dobre, ďakujem, známky dobré aj pochvaly, ďakujem, hrám na gitaru ešte stále, áno, dobre sa mám, a vy? Nevieť či odpoveď niekoho skutočne zaujímala. Lukáš sa podobným otázkam tiež nevyhol, dokonca neostal ukrátený ani o tenzný záujem o jeho potenciálne existujúci vzťah, načo tete odpovedal otázkou, či už dokončila magisterské štúdium. Vždy chcela, no nikdy ho nezačala. To zabezpečilo vcelku tichý priebeh večere. Lukáš vyzeral, že sa zo všetkých síl snaží nesmiať a ja by som sa tiež, keby mi neustále neskízal ukazovák a jedlo pred sebou som cítila.

Vstala som skoro. Pretrela som si oči, na koži cítila príjemné teplo slnečných lúčov. Ako každé ráno som meditovala nad svetelným obrazcom na stene. Raňajky som necítila a nie len to. Všade sa rozliehalo hrobové ticho. Tentokrát som sa nezľakla, pretože som vedela, že odpoveď (alebo skôr odpovede) bude apaticky ležať zamotaná v perinách. Hrdá na svoju pokojnú rozvážnosť som si uši prišila späť. Prešla som ku kuchynskému stolu, pustila sa do mdlých sladkastých cereálií a prizerala sa nemým, otvárajúcim sa ústam všade naokolo. „Áno mami, vezmem si desiatu, nezabudnem,“ odpovedala som bez toho, že by som počula otázku. Trafila som sa do čierneho, ako inak, keďže som dostala odpoveď v podobe letného úsmevu na znak súhlasu. V škole to bolo ťažšie. Naozaj som sa snažila počúvať, prisahám, ale nešlo to. Moje záplaty opäť neboli schopné nahradiť to, čo odumrelo. Niektorí učitelia sa tvárili znepokojene, iní si nič nevšimli. A mne to bolo tak či tak jedno. Vír všedných dní života sa bude točiť a točiť a točiť bez ohľadu na to, či som schopná vnímať monotónny výklad o neznámych v rovníkoch alebo nie. A známky, komu už len na nich záleží? Prialo som si, aby som bola tým vhodne tvarovaným kameňom, ktorý vír vyplúje.

Sedela som nad úlohami, alebo skôr odovzdané ležala v náručí stoličky a snažila sa premietat' o všetkom, od atómov po planéty, no aj tak som napokon skončila pri čiernej diere a hypnotizovala omietku na stene. To, že Lukáš medzitým vošiel do izby, mi prezradil až mierny dotyk na pleci. Otočila som sa a videla som Lukáša znepokojeného tak, ako sa len stelesnenie pokoja a rozvahy dokáže znepokojiť. V ruke držal list podpísaný triednou a ústa sa mu otvárali a zatvárali ako rybe. Letmo som ho prebehla a stoickým pokojom nasávala obavy triednej učiteľky ohľadom môjho správania v poslednej dobe, pričom sa snažila našim dovolať aj skôr, ale odpovedala jej hlasová schránka. Ako keby na tom záležalo. Lukáš list schová, viem, že ma nebonzne. Musím si len trochu oddýchnuť a budem znova vo forme. „Musím sa učiť, potom sa porozprávame,“ nástojčivo som prerušila jeho monológ. Nechcela som ho odbiť, naozaj, ale nemám vôbec chuť teraz niečo riešiť a vonkoncom ani rozmýšľať. Chvíľu ešte stál vedľa mňa a napokon odkráčal. Do postele som sa uložila o niečo skôr, aj keď sa mi vôbec spať nechcelo. Ale nechcelo sa mi ani sedieť alebo čokoľvek. Tak som ležala a nakoniec zaspala.

Ďalšie ráno. Bežný človek, žiak, študent, pracujúci, senior, sa prebudil zo spánku, otrávene ťapol po budíku, no o pár sekúnd už o ňom nevedel. Užival si zvyšky tepla jesenného zubatého slnka, alebo hneď vyštartoval k raňajkám, alebo opäť neplánovane zaspal. Ale dnes som to nevidela na nič zo spomínaného. A tým myslím celkom doslova, so všetkou brutalitou a surovosťou- nevidela. Oči som mala iste niekde v perinách, ale nepovažovala som za nutné vyčerpávať sa s našívaním a prežívaním. Len som ležala. Nikdy predtým mi nenapadlo, aké je bdenie náročné. Všetko vnímať a prežívať. A ležať. Pomaly vyprázdňovať nádrž energie. A čo príde potom, ktovie.

Zacítila som závan slov a započúvala sa do tieňa krčiaceho sa nado mnou, rušiaceho moju hibernáciu. Lukáš. Tušila som, čo sa ma pýta, ani som ho nemusela počuť. Ako obvykle. Kolovrátok tých istých slov, plynúcich a večne sa vracajúcich. Gestami a nespokojným mrmlaním som dala najavo, že si neželám meniť polohu ani sa dorozumievať. Začalo krátke obdobie jesenných prázdnin a tak som nečelila každodennému školskému rituálu, ktorý bol v momentálnom rozporení nad moje sily. Lukáš to vzdal. Pri odchode si všimol gitaru, ktorá ležala po mojom temperamentnom výstupe odretá v kúte. Taký nástroj, pomyslel si Lukáš, nie je stvorený na ticho, ktoré túto izbu pretkáva do najtenšej škáry. Videl, aká je nesvoja, ako komicky a nepatrične sa cíti. Takmer tak, ako jej majiteľka v rovnakej chvíli. Ani nevedel, čo presne zamýšľa, keď sa zľutoval nad stelesnením beznádeje a uchoпил krk gitary.

Alica ani nevnímala plynúce dni. Čas sa zamotal do komplikovaného kľbka a mesačný svit, ktorý jej zvykol tak učarovať spolu so slnečnými dňami, počas ktorých dávala fantáziou život beztvorým oblakom, viac nič nesymbolizovali, nič neznamenali. Istým spôsobom to bolo upokojujúce, tá absencia čohokoľvek, totálna ničota, prázdnota. Viac sa netrápila nad školou, nad budúcnosťou, neosamelou osamelosťou. Ale ani sa viac netešila z hudby, nenadchýnali ju skoré chladné večery a nepreskakovala po chodníku každú druhú dlaždicu. A tak sa postupne hlbšie a hlbšie ponárala do absurdnosti všetkého, čo kedy považovala za dôležité.

Niečo zachytila. Už dlho sa nestalo, že by čokoľvek tak upútalo jej pozornosť a prerušilo reťazec nejasných myšlienok. Oči si predsa len nasadila späť. Nejaký šum, vibrácie, existencia. Nasledovala ho a z nezreteľných tieňov rozoznala Lukáša s jej gitarou na kolene. Neúnavne sa snažil o to, aby každý tón nadobudol presnejšie kontúry. Lukáš je predsa športovec, nikdy nejavil záujem o rozvíjanie umeleckej stránky. A nebolo to ťažké spozorovať. Lukáš mal na čele kvapky potu a zvädzal súboj s vlastnou nemotornosťou. Celá scéna bola taká komická, až som sa takmer rozosmiala. Kľbko povolilo. Veľmi pomaly a veľmi mierne, ale cítila som, že tiene sú o niečo jasnejšie, zvuky o niečo hlasnejšie a jedlo už nepripomínalo nestráviteľnú šedú hmotu. Počúvala som Lukášove lekcije samouka každý deň a cítila sa čoraz viac hrdá. Nie na progres, ktorý tam samozrejme bol, aj keď nie taký výrazný. Z jeho cvičenia sálala radosť, čistá a úprimná, vášeň, nadšenie. Niečo, čo som sama stratila už pomerne dávno snahou o neustály progres a niečo, kvôli čomu som začala. Robiť niečo bez zjavného dôvodu a túžbe po úspechu, uznaní, len tak, z nefalšovaného potešenia. Ostatné príde samo.

Raz som za Lukášom prišla a odvtedy sme cvičili spolu. Keď ma zbadal stáť na prahu dverí, v pohľade sa mu zračila úľava. Vo všetkom zlom hľadá to dobré a vo všetkom dobrom zasa to zlé. A to je jeho prekliatie. Odľahlo mi, že sa kvôli mne trápi už menej, ale aj táto zmena zasiala semienko podozrievavosti. „Vieš, mal som veľké obavy. Ale nevedel som, čo mám robiť. Ako ti pomôcť. Snažil som sa s tebou o všetkom porozprávať, ale akoby si ma nepočula. Chodil som za tebou, ale akoby si ma ani nevidela. Myslel som, že poviem niečo našim, ale problém by hľadali na úplne inom mieste. Nemyslia to zle, ja viem, ale isté veci nechápu. A hovoriť im o tom, to je ako opisovať farby niekomu, kto vidí čiernobielo. Len cítim obavy, že stále k sebe nie si celkom úprimná.“ Vedela som čo myslí. Vek je zvláštna vec. Čím vyššie jeho hladina stúpa, tým viac je dieťa naklonené k nemu vzhliadať.

Automatické povýšenie v manažérstve života, múdrosť odomykajúca všetky trinásť komnaty odpovedí a bezchybná selekcia citových prejavov. Klamstvá, závisť, zmätenie, hnev, to je všetko doména detí, no vplyvom múdrosti šedín sa vyplaví do éteru a zanechá po sebe len vznešenú racionalitu. Ale ja som už neverila na archetyp múdrych starcov. Verila som, že dospelí vedia to, čo organizmus zvláda najlepšie, a to prispôbiť sa okoliu. Zaobaliť svoje infantilné pohnútky do najprecíznejšej mimikry, okresať všetky výrazné črty na hladký kamienok a kĺzať životom. Ale ja som vedela, že všetci do jedného sú v ňom stratení. Niekedy trochu trápni, niekedy trochu nemožní, dosť často zmätení. Ale niečo predsa v tom detstve nechali. Chytanie snehovej vločky jazykom, túžbu adoptovať každé potulné zviera a potrebu vymaľovať strom na ružovo. Dobré som si uvedomovala, že to nie je vôbec jednoduché a že ma čaká dlhá cesta. Ale vedela som aj, ako mám nasledovať rozmotané kľbko v labyrinte sebapoznania a na jeho konci čeliť rozhodujúcemu súboju s mojím úhlavným nepriateľom - sebou samou.